

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 259/07-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 13. decembra 2007 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti B., s. r. o., K., zastúpeného advokátom JUDr. Š. K., K., ktorou namietal porušenie základného práva podľa čl. 2 ods. 3 v spojení s čl. 13 ods. 1 a čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozhodnutím Krajského súdu v Košiciach v konaní vedenom pod č. k. 2 Cob 168/2006-51 z 30. novembra 2006, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti B., s. r. o., K, o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 19. apríla 2007 doručená sťažnosť spoločnosti B., s. r. o., K. (ďalej len „sťažovateľ“), podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky („ďalej len „ústava“) na porušenie základného práva podľa čl. 2 ods. 3 v spojení s čl. 13 ods. 1 a čl. 20 ods. 1 ústavy rozhodnutím Krajského súdu

v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) č. k. 2 Cob 168/2006-51 z 30. novembra 2006. Sťažovateľ v odôvodnení svojej sťažnosti okrem iného uvádza:

„Uznesením Okresného súdu Košice I č. k. 29 Rob 64/2006-33 zo dňa 17. 10. 2006, ktoré bolo sťažovateľke doručené dňa 24. 10. 2006 uložil Okresný súd Košice I povinnosť zaplatiť súdny poplatok za podaný odpor.

Proti uzneseniu 29 Rob 64/2006-33 podala sťažovateľka odvolanie. Sťažovateľka v odvolaní poukázala na to, že nejestvuje právna úprava, na základe ktorej by mohla byť odporcovi uložená povinnosť platiť súdny poplatok za podaný odpor. (...)

Zo zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis (...) je zrejmé, že sadzobník súdnych poplatkov tvorí prílohu k Z. s. p.

Podľa odporcu však samotný zákon povinnosť platiť súdny poplatok za odpor nestanovuje. (...)

Kto je poplatníkom určuje taxatívnym výpočtom § 2 Z. s. p. Osoba, ktorá podala odpor proti platobnému rozkazu v § 2 Z. s. p. uvedená nie je. (...)

Sadzobník súdnych poplatkov uvádza v spoločných poznámkach k položkám 1 a 2 to, že poplatok sa má platiť aj za odpor proti platobnému rozkazu, pričom ale zo zákona o súdnych poplatkoch (ani zo sadzobníka) nevyplýva, že by odporca mal byť poplatníkom súdneho poplatku. (...)

Sťažovateľka namieta to, že zo zákona nevyplýva jednoznačná povinnosť, aby sťažovateľka platila poplatok za odpor, pretože zo zákona (zákona o súdnych poplatkoch) nie je jednoznačne zrejmé, že odpor by mal byť poplatkovým úkonom a taktiež nie je ani jednoznačne zrejmé, že by poplatníkom za úkon mal byť odporca. (...) Ak teda chcel zákonodarca (...) takúto povinnosť uložiť, mal tak urobiť spôsobom a formou, ktoré nepripúšťajú viaceré výkladov. (...)“

Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd na základe jeho sťažnosti nálezom vyslovil porušenie ním označených práv a aby napadnuté rozhodnutie všeobecného súdu zrušil a vrátil súdu na ďalšie konanie.

II.

Ústavný súd sťažnosť predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Podstatou námietok sťažovateľa je právne posúdenie veci krajským súdom oproti právnomu názoru, ktorý zastáva sťažovateľ. Túto skutočnosť vníma ako porušenie práva podľa čl. 2 ods. 3 ústavy, ktorý je definíciou a podstatou právneho štátu, čo v konečnom dôsledku má znamenať aj porušenie jeho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy. Konanie sťažovateľa v konaní pred všeobecným súdom smerovalo k procesnej obrane formou využitia procesného inštitútu odporu proti platobnému rozkazu, ktorý bol spoplatnený všeobecným súdom podľa zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov („ďalej aj „zákon č. 71/1992 Zb.“). Proti uzneseniu o povinnosti zaplatiť súdny poplatok sa sťažovateľ odvolal a odvolací súd prvostupňové rozhodnutie potvrdil. Táto povinnosť zaplatiť súdny poplatok na základe uvedeného zákona mala následne znamenať zásah do vlastníckeho práva sťažovateľa.

Z pohľadu ústavného súdu treba na úvod konštatovať, že v danej veci ide o kolíziu medzi princípom zachovávanía ústavnosti na jednej strane a princípom právnej istoty na strane druhej. Oba princípy sú súčasťou právneho štátu podľa čl. 1 ods. 1 ústavy. Princíp zachovávanía ústavnosti sa realizuje v tomto prípade rozhodovaním ústavného súdu v konaní o súlade právnych predpisov podľa čl. 125 ústavy. Jednak je založený na prezumpcii ústavnosti právnych predpisov (až do opačného rozhodnutia ústavného súdu) a jednak na právoplatných rozhodnutiach orgánov verejnej moci vychádzajúcich z prezumpcie ústavnosti. Podľa názoru ústavného súdu prednosť treba dať jednoznačne princípu ústavnosti, a to za súčasného spolupôsobenia určitých brzd daných princípom právnej istoty.

Ústavný súd vychádza z prezumpcie ústavnosti všetkých ustanovení uvedeného zákona. Ústavný súd nemôže v rámci konania o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy skúmať ústavnosť zákonov ani ich častí, ale musí vychádzať z prezumpcie ústavnosti zákonov Slovenskej republiky.

Sťažovateľ ako právnická osoba nepatrí k subjektom, ktoré sú aktívne legitimované na podanie návrhu na začatie konania o súlade právnych predpisov s ústavou. Taxatívny výpočet týchto subjektov je uvedený v čl. 130 ods. 1 písm. a) až e) ústavy. Z uvedeného dôvodu neskúmal ústavný súd argumentáciu sťažovateľa týkajúcu sa údajnej protiústavnosti niektorých ustanovení zákona, ktoré aplikoval všeobecný súd.

V súlade s doterajšou judikatúrou ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k danému rozhodnutiu, ani skúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil.

Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z uvedeného postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody.

Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a teda z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (napr. rozhodnutia I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02).

Napadnuté rozhodnutia okresného súdu a krajského súdu nie sú zjavne svojvoľné ani neodôvodnené, súdy zistili skutkový stav a aplikovali naň relevantné ustanovenia platného práva, pričom svoj postup v odôvodnení riadne vysvetlili.

Ústavný súd sa pri zakladaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Z uvedeného dôvodu je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, keď nie je daná právomoc všeobecných súdov – napr. rozhodnutie sp. zn. II. ÚS 13/01.

Ústavný súd vzhľadom na uvedené sťažnosť odmietol pre nedostatok právomoci. V nadväznosti na tento záver ústavný súd odmietol aj tú časť sťažnosti, ktorou sťažovateľ namietal porušenie základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy vychádzajúc z toho, že absencia porušenia ústavnoprávných princípov vylučuje založenie sekundárnej zodpovednosti všeobecných súdov za porušenie základných práv sťažovateľov hmotnoprávneho charakteru (napr. II. ÚS 78/05).

Ako obiter dictum treba dodať, že podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu (I. ÚS 18/95) je povinnosť zaplatiť súdny poplatok z odporu proti platobnému rozkazu uložená zákonom, lebo je upravená v zákone č. 71/1992 Zb. Na tomto názore nič nemení skutočnosť, že takáto povinnosť nebola upravená všeobecnými ustanoveniami zákona č. 71/1992 Zb., ale v Sadzobníku súdnych poplatkov, ktorý však tvorí nedeliteľnú prílohu tohto zákona

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. decembra 2007